

Je lichaam

SILHOUET VAN JE HANDEN

Korte toelichting:

In deze les krijgen de leerlingen te maken met René Magritte. Hij maakte gebruik van een silhouet waarin hij kunst verwerkte. Wij gaan dit ook doen. We maken een silhouet van onze handen en plaatsen een straat in onze silhouet door gebruik te maken van wasco en ecoline. We maken gebruik van de handen omdat je door je vingers kijkt naar een wereld zoals jij die voor ogen hebt. De straat die je tekent geeft je visie weer over de wereld. We verzinnen ook bij ons kunstwerk een gedicht dat het gevoel van je kunstwerk benadrukt. Dit plaatsen we vervolgens rond het kunstwerk.

Eindtermen:

1. ZILL

De wereld open benaderen met aandacht voor en goesting in het kunstzinnige, de verbeelding, de creativiteit en het esthetische

- 10-12j Het kunstzinnige in de wereld bewust opzoeken en zonder vooroordelen b...

Zich bewust worden van de eigen muzische en creatieve mogelijkheden (talenten) en die tonen

- 10-12j Vanuit het eigen muzisch aanvoelen praten over de wijze waarop men zic...

De muzische bouwstenen beleven, herkennen, onderzoeken en hanteren

- Beeld > Kleur > 10-12j Bewust beleven, herkennen, beschrijven, uitvoeren en creatief gebruik ...

Boodschappen en symboliek in kunst en muzische expressie begrijpen en verwerken

- 10-12j Een eigen interpretatie geven aan een kunstwerk en die vergelijken met...

Gericht beschouwen van beelden, muziek, dans en drama met oog voor de muzische bouwstenen, werkvormen en vormgevingsmiddelen

- Beeld
- 10-12j Waarnemingsvermogen actief en spontaan inzetten, (kunst)werken grondig...

De technische en expressieve vaardigheden die nodig zijn om zich muzisch uit te drukken in beeld, muziek, dans en drama verfijnen

- Beeld > Tekenend > 10-12j De techniek van het tekenen met verschillende materialen verfijnen

Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen

- 2.5-12j Zich bewust worden van de eigen mogelijkheden en talenten en die verde...

Een schriftelijke boodschap overbrengen

- Zich expressief uiten (over gevoelens, gedachten, meningen, fantasieën...
- 9-12j Schrijfgemak ervaren

2. OVSG

- NL-TBS-04.17b: De leerlingen gebruiken volgende termen: rijm.
- NL-SCH-TV-COR-03-11: De leerlingen kunnen een brief schrijven aan een bekende om een persoonlijke boodschap of belevenis over te brengen.
- MV-BLD-OM-1.2: Kinderen durven zich uitleven met een rijk aanbod aan materialen.
- MV-BLD-OM-2.1: Kinderen onderzoeken al doende de diverse mogelijkheden en onderlinge verhoudingen van materialen
- MV-BLD-OM-3.6: Kinderen vinden plezier en voldoening in het beeldend vormgeven.
- MV-BLD-OM-3.7: Kinderen kunnen de materialen en hulpmiddelen zuinig gebruiken, zorgzaam onderhouden en netjes opbergen na gebruik.
- MV-BLD-VS-1: Kinderen praten over eigen werk en hoe het tot stand kwam (zowel inhoud als vorm). Praten over een werk intensifieert het kijken.

3. GO!

- Nederlands: 123114; schrijven van narratieve en artistiek-literaire teksten: korte, eenvoudige verhalen en gedichten schrijven.
- MUVO: 4.1.1.1: verwoorden welke impressies de waarneming oproept.
- MUVO: 4.1.2.6: een vorm voorstellen d.m.v. een omtreklijn.
- MUVO: 4.1.2.15: gebruikmaken van ruimtesuggestie in 2D: lijnen hanteren om perspectief te creëren en wat ver weg is kleiner en wat dichtbij is gedetailleerder weergeven.
- MUVO 4.1.2.16: Kleuren gebruiken in een beeldend werk.
- MUVO 4.1.2.27: een beeldend werk maken (met materialen, gereedschappen en technieken) met bewuste aandacht voor één of meerdere beeldelementen.
- MUVO: 4.1.2.28: zelfstandig of met behulp van anderen het beeldend werk presenteren.
- MUVO: 4.1.3.2: het eigen of andermans werk (leeftijdsgenoten, artistieke wereld, reclame, mode, design, architectuur ...) kritisch bespreken op basis van een keuze uit volgende elementen: betekenis (doel, boodschap, emotie) , beeldelementen (vorm, kleur, compositie, textuur, lijn, ruimte, licht), werkvormen (boetseren, drukken, werken met papier, ruimtelijke constructies, schilderen, werken met textiel, tekenen, werken met zand), gebruik van gereedschap, gebruik van ontwerp (moodboard, schets ...), wijze van presenteren

Doelen:

1. De leerlingen kunnen een gedicht schrijven die de gevoelswaarde van het kunstwerk benadrukt.
2. De leerlingen kunnen verwoorden wat ze in een kunstwerk zien.
3. De leerlingen kunnen een silhouet maken van hun handen.
4. De leerlingen kunnen een straat maken door perspectief weer te geven.
5. De leerlingen kunnen werken met wasco en ecoline.
6. De leerlingen kunnen hun werkplaats na afloop netjes opruimen en dragen zorg voor de materialen.
7. De leerlingen kunnen een zelfgemaakt kunstwerk presenteren en verwoorden wat ze hebben gemaakt.
8. De leerlingen kunnen reflecteren over hun zelfgemaakte kunstwerk.

Tijdsduur:

100 minuten

Werkvorm:

We starten met het klassikaal bekijken naar een kunstwerk gemaakt door de leerkracht zelf. We tonen een zelfgeschreven gedicht en koppelen dit vervolgens aan het beeld. Hierna bespreken we de technieken die er gebruikt zijn. Vervolgens overlopen we klassikaal nog enkele criteria waaraan het kunstwerk moet voldoen. Vervolgens gaan de leerlingen zelfstandig aan de slag bij het maken van een eigen straat. De bespreking van de werken gebeurt op het einde van de les. Dit is klassikaal. Helemaal op het einde vullen de leerlingen individueel nog een zelfreflectie in over de les.

Benodigdheden:

- kunstwerk leerkracht met gedicht
- wasco
- ecoline
- A4 tekenpapier
- wit papier
- schaar
- lijm
- potlood
- afdruk van je eigen inspiratiebron.
- zwarte stift

Bronnen:

<https://www.artsalanholland.nl/grote-meesters-kunstgeschiedenis/magritte-surrealisme#slider-68417> (geraadpleegd op 16/04/2020)

Bijlagen:

1. stappenplan kunstwerk
2. zelfreflectieblad

Taak van de leerkracht

De leerkracht heeft in het begin een leidinggevende taak waarbij alles wordt uitgelegd. Hierna heeft de leerkracht een ondersteunende taak.

Het stappenplan voor de les vind je via deze link:

<https://youtu.be/AxtWHFtnYrs>

De rode draad

De silhouet van je handen

Hallo beste vrienden! Ik heb genoten van jullie debat over de kinderrechten! Ik ben er zeker van dat mijn zoon binnenkort terug zijn talenten kan laten zien door jullie! Een dikke merci!
Ik heb gemerkt dat jullie in je debat fantastisch goed je eigen mening kunnen verwoorden. Ik heb een fantastisch goed idee bedacht. Mijn vrouw legt het jullie uit! Ze kan super goed schilderen!

Ja even kijken. Zo, perfect! Hallo allemaal ik heb een super leuke les uitgewerkt voor jullie. Ik was aan het wandelen door de straat en keek door mijn handen. Plots zag ik de perfecte straat voor me staan. Dit heb ik dan ook direct uitgewerkt en een gedicht bij geschreven. Jouw juf of meester zal je mijn kunstwerk wel eens tonen. Maar nu jullie opdracht: Het is de bedoeling dat jullie straks je eigen straat gaan voorstellen. Je moet door je handen kunnen kijken en kunnen zeggen: "Wauw!" Die straat dat is nu eens echt mijn droomstraat!
Ik wens jullie veel succes toe!

Als laatste is er de les over de silhouet van het lichaam. De leerlingen kunnen hun visie sterk verduidelijken in een debat. Daarom vroeg dokter Corporis zijn vrouw om hulp. Hij wou dat de leerlingen op een creatieve manier aan de slag gingen met hun visie over een perfecte straat.

Zijn vrouw geeft uitleg aan de leerlingen over wat er verwacht wordt.

Lesverloop

Vooropdracht

Ga op zoek naar een straat in de wereld die jou het meeste aanspreekt. Het maakt niet uit hoe de straat er uit ziet. Het mag maar één straat zijn. Een foto met meerdere straten op is niet goed.

1. Tonen van het zelfgemaakte kunstwerk

De leerkracht toont aan de leerlingen wat hij gemaakt heeft. Ze gaan dit samen beschouwen. De leerkracht stelt volgende vragen:

- Wat zien jullie allemaal op het kunstwerk?
- Wat spreekt jullie het meeste aan?
- Wat is de vorm die er gebruikt wordt?
- Wat zou die vorm kunnen betekenen?
- Welke kleuren worden er gebruikt?
- Met welke materialen werd dit kunstwerk gemaakt?
- Zie je een verschil in grootte van de gebouwen?
- Hoe heet het wanneer je diepte creëert in een kunstwerk?
- Wat heeft het gedicht te maken met het kunstwerk?

Op het kunstwerk zie je de silhouet van twee handen. Deze silhouet is benadrukt met een dikke zwarte lijn. In de handen vind je een straat. Deze straat is een straat in China. Er is veel gebruik gemaakt van de kleur geel en rood. Dit is omdat deze kleuren veel gebruikt worden in China. Door gebruik te maken van een perspectief, kan je ervoor zorgen dat er echt de vorm van een straat tevoorschijn komt. In dit kunstwerk is er gewerkt met wasco en ecoline.

Wanneer je ecoline over wasco doet krijg je een mooi effect. Doordat je met ecoline over wasco gaat, vul je de plaatsen op waar de wasco niet geraakt is. Dit geeft mooie resultaten. Het gedicht gaat over het ontmoeten van mensen in een straat en het ervaren van de verscheidenheid.

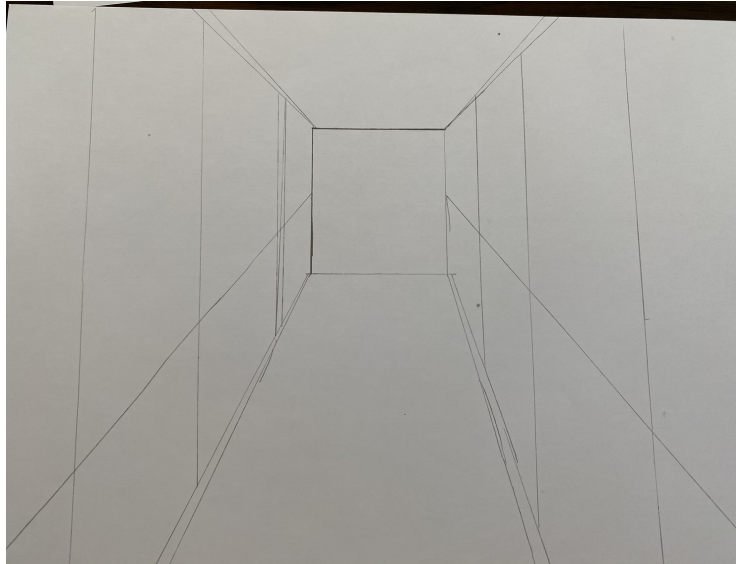
2. René Magritte

Ik heb me voor een deel laten inspireren door René Magritte.. Hij ging opzoek in zijn schilderijen naar de werkelijkheid. Hij maakte gebruik van een silhouet. Een silhouet is de omtrek van een voorwerp. Hij combineerde dit met verschillende beelden zoals in dit voorbeeld.

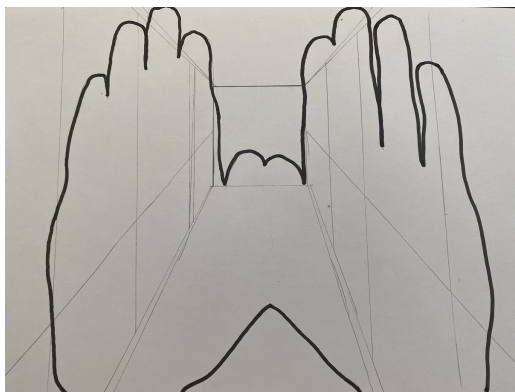
3. Maken van perspectief

Om je perspectief te verkrijgen moet je beginnen van een klein vierkant. Dit is meestal de plaats waar je beeld samenkomt. Van hieruit trek je de meest opvallende lijnen over het gehele blad. Aan de hand van je vierkant maak je evenwijdige verticale lijnen. Dit zorgt ervoor dat je perspectief geleidelijk aan groter wordt.

4. Silhouet

Wanneer je de lijnen voor je perspectief hebt getekend, maak je een omtrek van je beide handen met een potlood. Je mag zelf kiezen hoe je je handen op het blad plaatst. Wanneer je er rond bent gegaan met potlood, heb je een silhouet van je handen. Om deze duidelijker te maken, ga je er over met een dikke zwarte stift.

Nu heb je in je silhouet een hoop lijnen van je perspectief staan. Hier ga je mee aan de slag om je huizen te bouwen.

5. Werken met wasco en ecoline

Je mag gebruik maken van elke kleur wasco. Let er wel op dat de kleuren die je gebruikt, ook terugkomen in je inspiratiebron. Mijn foto kwam uit China waardoor ik me vooral op rood en geel moest focussen. Je kan hard op je wasco drukken. Dan heb je geen witte vlekken tussen je verschillende kleuren op het papier. Hoe harder je drukt, hoe harder de kleur op je blad komt te staan.

Wanneer je volledig klaar bent met je wasco start je met het toevoegen van ecoline aan je kunstwerk.

6. Verzinnen van een gedicht

Wanneer je klaar bent met de ecoline kan je kunstwerk even opdrogen. Nu ga je een gedicht verzinnen. Je gedicht moet rijmen. Je mag gebruik maken van elke soort rijm zoals een eindrijm, beginrijm, ABBA, BAAB, ABAB.

7. Uitknippen

Nu ga je je kunstwerk uitknippen. Je kleeft het vervolgens op een nieuw A4-papier en je schrijft je gedicht er rond op een creatieve manier.

Nu is je kunstwerk af. Vervolgens ruim je je werkplek op.

De leerlingen gaan zelfstandig aan de slag.

8. Bespreking

We gaan de kunstwerken bij elkaar leggen en dit vervolgens bespreken. We luisteren naar wat de anderen te vertellen hebben en kijken of de gedichten goed passen bij de kunstwerken.

9. Zelfreflectie

Als laatste is er nog even de tijd om te reflecteren over het eindresultaat.

Mogelijkheden tot differentiatie

Taalzwakke leerlingen kunnen in deze les perfect volgen. Er is niet enorm veel dat ze moeten lezen of waarbij ze taal moeten gebruiken. Ook de reflectie is zo opgebouwd dat iedereen deze perfect kan volgen. De leerlingen krijgen ondersteuning door gebruik te maken van een stappenplan bij het maken van het kunstwerk. Ook krijgen ze extra ondersteuning van de leerkracht.

De taalzwakke leerlingen maken een rijm met volgende rijmschema's:

- AAAA
- ABAB

Je kan de leerlingen ondersteunen bij het rijmen door ze een zin te laten kiezen en vervolgens de leerlingen verschillende woorden laten opschrijven die rijmen met. het laatste woord van de zin.

Wanneer je deze rijmwoorden hebt, kan je verder bouwen met het gedicht.

Sterke leerlingen worden uitgedaagd door een uitgebreid gedicht te schrijven en door heel gedetailleerd te werken in hun kunstwerk. Zij kunnen meer tot in de perfectie werken.

Het uitgebreide gedicht moet een rijm zijn waarbij ze gebruik maken van volgende keuzes van rijmschema's:

- ABBA
- ABCA

Stappenplan kunstwerk

Stap 1:

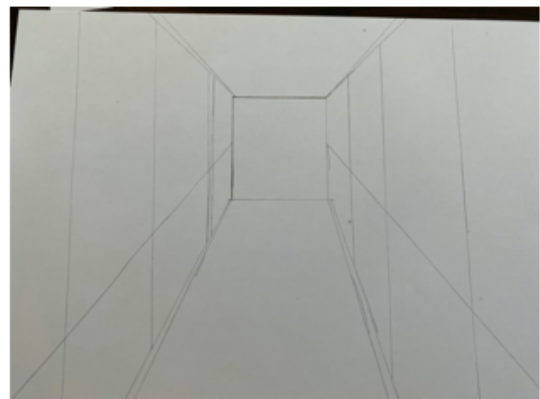
Neem je inspiratiebron en bekijk waar je de grootste lijnen kan terugvinden. Ga er met een stift over in je afbeelding.

Stap 2:

Teken de lijnen op je A4-tekenpapier. Start met een vierkant om zo verder te bouwen tot het volledige geheel.

Teken de verticale lijnen altijd met je lat en evenwijdig met het vierkant.

Stap 3:

Maak een omtrek van je handen op het A4-papier.

Stap 4:

Ga met een dikke zwarte stift over de omtrek van je handen om zo een silhouet te bekomen.

Wat er nu in de silhouet zit, ga je zo dadelijk inkleuren met wasco en ecoline.

Stap 5:

Kleur je silhouet in door gebruik te maken van wasco. Gebruik de kleuren die voorkomen in je afbeelding.

Je kan hard drukken, dan heb je donkere kleuren van je wasco. Maar je kan ook zacht drukken, dan heb je nog witruimten. Dit is leuk om op te vullen met ecoline op het einde.

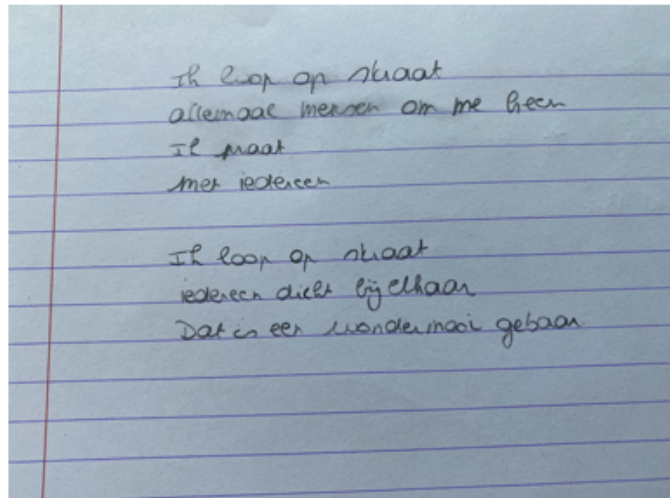
Stap 6

Wanneer je klaar bent met wasco kan je starten met ecoline. Dit vult iedere witte plek met een kleur die je zelf kiest. Wasco stoot ecoline af dus dit wordt niet opgenomen op de plaats waar wasco zit.

Stap 7:

Je schrijft een gedicht dat past bij je kunstwerk. Hier vind je een voorbeeld. Het gedicht dat je maakt mag op elke manier rijmen. Dit kan door: eindrijm, beginrijm, ABBA, BABA, AABB. Hier ben je vrij in.

Stap 8:

Je knipt je schilderwerk uit en kleeft het op een nieuw A4-papier. Je schrijft vervolgens op een creatieve manier je gedicht rond het kunstwerk.

Stap 9:

Je kunstwerk is klaar. Nu moet je je werkplaats netjes opruimen.

I

Silhouet met straat

Hoe ging het werken met wasco en ecoline?

Begreep ik de opdracht en deed ik mijn uiterste best om een goed resultaat te bekomen?

Hoe verliep het uitschrijven van het gedicht?

Waar lag jouw focus in het werk?

.....
.....
.....

Wat wil ik nog vertellen?

.....
.....
.....